

1 Corinthians

¹ Yesu Kristi ni kpayem Irji ayo Bulus du ri nimi bi wa wa tindu niwu ni kpayem Bachi ni wawu vayimbu sastanisu. ² Ni biwa bahe ni tra wubre irji ni Korinti nbi wa ba ke be ni ba. ninde irji da yo ba nisan ninde waba glaba niyi Yesu ni bi waba he ko nintse da kpayem ninde irji wumba ni wumbu. ³ Du alheri ma nison wubima du hei niyi wanda ni Rji Bachi Timbu wa wawu Yesu Kristi ⁴ Me kiri ni irji mu cacu ni tu mbi don alheri wa Bachi Kristi Yesu ni noyia. ⁵ Anoyi gbugbu u nitre du ni ilimi. ⁶ Na wa janji tre irji hla ni yiwu wawumbia. ⁷ Naki bina wa kpi u ruhu hama na wandi bi gbenbayani u Rji Yesu Kristi. ⁸ Da du yi kpayemen didi ine har hi kle du ba na ka tou yi ni latre ni ye Yesu Kristi na. ⁹ Irji wawuyi wu amina wayata yoni mi bi zumata bi waba yi biyaya ninde vrema Yesu Kristi Bachi mbu ¹⁰ Zi za'a me bre yi mir vayi ninde Yesu Kristi na gatumbi tie kankana ni son kanka nikpambi na me bre yi katumbi si son ni suron bi riri ni manufa riri. ¹¹ Me woh son bi mir vayi miniko kuluwi ba la ni mu andi meme son a he ni yi. ¹² A bari ba tre “Me he ni kogon Bulus” ko me he ni kogon Afolos ko “Me he ni kogon Kefas” ko “Me he ni kogon Yesu Almasihu”. ¹³ Almasihu agakpama tin kankan? Ba klo Bulus don biyi? Bayi Batisma yiwu ninde Bulus? ¹⁴ Mekiri ni Rji mena yi batisma niri mbinas me to Kiristus wu Gayus me yi nihawu.

¹⁵ Na ki ba wanda ni tre bayi baptisma niwu ninde mu. ¹⁶ (Ime metou me yi Baptisma ni ndi biko Sitifanus, Bayaki me na tou ko meyi Baptisma ni nro na) ¹⁷ Meto irji ana ton me du me ye yi Baptisma na, ama don meye hla tre ma bani wani tre wu wayo ba yada di iko Baci na zama ni kaskanci na ¹⁸ Naki u tre gicciye na he ma'na nishishi bi wa ba si halakaa na. Ama bi wa ba fe son kasai kasai a hi iko Rji. ¹⁹ Ihlan tre ma ahla “me kpa tre hi tice ni ba to zan ko nha me kpa du ichemba timeme. Wa batre ba to zan ko nha. ²⁰ Wu to zan ko nha ahe nintse? Ina ndi wa tre wawu masani? Ina indi watre niwawu tokpe zan ko nha ni gbugbu'u? Irji na hla wawu kma indi wuce kma zama wawu na. ²¹ Du gbugbu ni wur wah ni drima anato Irji na wu Irji a sisuron ni biwa da a kpaba u ba kpayem niw-u ninko wotamba wa bla wa'azi ²² U yawudawa ba tre baha ba bida ni alajibai wu helinawa nibaba ba bida ni hikima. ²³ Du naki kita khla tre Rji ni gicciyaye tita wu kubza yahudawa ni iri wauta wu helinawa. ²⁴ Naki biwa irji rhiga yo ba ni yahudawa ni helinawa kyi hla tre irji na yadda a zama gbi gle ma ni hikima Rji. ²⁵ Wauta u Rji a zan hikima wundi wureshi gbe-glen Rji a zan wundi ²⁶ Toh yombi mir ya. Ana gbugbuwubi ba he ni hikima ni shishi indi na. Ana wa wumbi bi he ni gbe-gble na. Anha wawumbi bi fe gni yi ni ko bi cu na. ²⁷ Irji a cu kpi bi meme ma ni gbu-gbu wa ni nondi bi hikima shan. Irji cu kpi bi hama ni gbegble du ba no kpi bi gbegble shan. ²⁸ Irji ni ju kpi wa bana he ni daraja ni ya lega ni gbu-gbu. Aniya da jwu kpi wa ba hamaniyani du

ba me ni kpe ufani zama banza. ²⁹ A tei naki du dyo duna ya di wawu hi kpe ni shishi ma na. ³⁰ Domin kpe wa Rji a tei zizan bi he miyi ninde Rji wandi a he ni hikima ni tawu riji ni Rji. Ahenhaki adalcin mbu wu Tsarlu mbu ni fansarmbu. ³¹ Du naki yada ba nha naki, indi wu wurwo ni san du yi fahariya ni ninde Irji.

2

¹ Ninton wo me ye niyi mir vayi mena ye ni gwa ninta ko ni hi kima na nitre irji, ni bunko kpi bi biwa ba rhiba gamee ni tre Rji wa me kpayem ni wu. ² Ninto wa mw yo suron mena takpe na nintu, me na he niyi na, sai de Yesu kristi, wa bi kle ni gicciye ni. ³ Me he niyi ni mi ya ni sisir ni wer Kpa gbugbu'u. ⁴ Nitre mu, ni dubu mu banahe gur hankali wukpi wa he nimi hiki ma na iye ni zho Ruhu mai-sarki ni iko. ⁵ Ana niyo suron mbi tu kpe wu biki ma ndi du hei wu Rji. ⁶ Zizan ki tre wu hikima ni biwa kuson kpan kpan ahna biwa boo he ni biki ma gbu-gbu'u ko hi son ni mulki wu ton yi wukle yi wa ba ki wace. ⁷ Naki ki tre nitu hikima wu Rji wa a riri da wu jaji wa bariyi ni hikima wu Rji wahe riri tun niton dau kako ima. ⁸ Dubircu bi zizan ha na tou ki na, ba di na to niton mu ba di na kpayem do glo Yesu zu dakaka na. ⁹ Wunaki nitrema, Rashishi wato, u ba ton awo ba suron ndi wa taba rhimere kpi biwa Irji a tiba nibawu ba wa ba kpayeme niwu. ¹⁰ Ama ikpi biyi Irji a tsor ta ni zo Ruhu. Nakiyi Ruhu niya kpi biwa bahe ni zurfi wu Rji. ¹¹ Anha to mi suron ndi, naki se de ruhu wa a he nindi? naki ba indi wato

du kpi bi zurfi wu Rji saide Ruhu Rji ¹² Naki kina kpa ruhu wu gbungbu'u na, a Ruhu wa ahi kina kpa ruhu wu Rji kima wakya nito kpi ni shishi wa Rji a nota. ¹³ Ki tre ni tu kpi biyi ba ni klama wa ndi ba tsro ta ni hikima ndi ba ama ni Ruhu wa w tsou kpi bi ruhu ni ndi bi ruhu. ¹⁴ Wa ana he ni Ruhu na ana kpa kpi bi Ruhu Rji na, ba zama kpi bi wauta niwu. Ana iya datoba na, don ba kpi bi ruhu. ¹⁵ Wa he ni Ruhaniya ani shari anta kpi ba na duki naki ama bari ba na sharanta u na. ¹⁶ “A nha iya tou suron Rji wa ni iya do tre wawu ni tsro wu?” Duk naki kita kihe ni suron u vera Rji.

3

¹ Ime miri vayi, me na tre niyi ni na ndi bi ruhu na ama nadi bi nema kpain bi mir ziza ni de kristi. ² Me noyi mada ra ana hla wu sain mana, bina iri na kio zizan mal rina ³ Du zizan 'a bibi n'ma kpa, wa ingu ni do shishi he ni mi suron bi. Du naki bina to bina bi n'ma kpa na? Zirmbi wa indi ba tsra yi to? ⁴ Din iridi wa tre wawu “ni wu Bulus wawu ni kongon Afollos” naki bina ndi nlege na? ⁵ Me miya a nah Afollos? Anha Bulus? ana bi waba kuyir ni son mba, wabi kpaye ni ba nawa Irji noba du' na. ⁶ Ime me chu, u Apollos mba a bwa m'maa wu Rji a du ba Rju. ⁷ Naki iwa achu, ke niwa bwa m'ma ba na kpe na. Ama a hi Rji mba ni du gbro. ⁸ Wa achu niwa a bwa m'ma ba riri, u ko nha ani kpa knima tsra ni du wa a tei. ⁹ Naki wawu mbu k'mir Rji kpukpambi duma wa ki zama ijhuma a tie ta. ¹⁰ Ni alherin Rji wa ba ne, cikake wu meh wa meh zinci harsashi,

uri ani meh ni whu me, du naki kowane indi aniya yada imeh ma ni he gyagyer. ¹¹ Ba indi wa ni zinci harsashinma kan niwa ba riga da ziye wato Yesu Almasihu ¹² Zizan'a indi wa meh nitu har sashi rhi kan, wu zina riya ni wu ozurfa, koni wu titta bi daraja ni kukor, ni ciyawa ni tattaka. ¹³ du induma ni mlaye wa vyi wu mlaya ni he. Ani wu mlaya ni luwu. iluwu ni shell wu bima wa konha a teir. ¹⁴ Wu indiri wa duma abi, anika zizima. ¹⁵ Toki wu indi wa induma a gonlu wawu aniyi da shaya asara u wawu ni tu ma ani nawo ama da kir. ¹⁶ Binato di bi hai kadi u Rji u Ruhu Rji ani son ni kpambi na? ¹⁷ Indi wa akpa haikali Rji u Ruhu Rji ti meme Irji game ni kpa ti meme. haikali Rji awu tsraki wukitaa me anaki. ¹⁸ Du ndio duna gur tuma n, idi wa aya tuma ani wawu kpe, ni son bi wawu, waniya ni wawu a zan konha, di wawu a he ni hikima niton mbu wu zizan du k'ma ti wawu don da zama u hikima. ¹⁹ U hikima wu gbugbu'u yi kalacu mu ni Rji naki itre ma ba hna da tre “ani vuu bi hikima ni makircin mba.” ²⁰ Har luwa 'Irji to mer bi hikima a wu megye”. ²¹ Tok ni meryi du ndio du na wur who ni indi na duka koge hi wume. ²² Ni Bulus u Apollos, U kefas, u gbu-gblu u rai, u que u kpi wu zizan, u kpi bi ye no ko shishi, wawu ba wu mbi. ²³ U biyi biwu kristi, u kristi hi wu Rji

4

¹ Wayi akon wa indi nito ta di ki mirko kristi wa ki tidun mai janji u Rji. ² Ni tu ki bason biwa ha he ni kpayeme ba ba ka yemen ni suron mba riri.

³ Nime ana hi wani kpe du ba tre di bi sharan ta ni me ko bubu bla tre u ndi na Ime me mina sharanta ni tumu na. ⁴ Mena to hla tre wa'a he ni tumu na kuma ana wa me tre mena bla tre na, u wa anito lha tre mu ahi Rji. ⁵ Naki na sharanta ni tu kperi kafi tan, kafi ye Rji. Ani lha du kpi niwa ba he riri ni mi bwuh da tsro manifa mba u mi suron. Naki ke nha ni kpa zizima ni wo Rji ⁶ Mir vayi me tre tre nimer mu niwu Afollos don biyi, bi iya to manufa tre wa ba tre adi, "Nati zan kpi wa ba nhann." Naki, don du ndi ri ban tuma ani wa wu zan ndi rira. ⁷ Anha a to kan kanmbi ni bari? Bi he nigye wa bana nayi negye na, idan megge bi kpa, wu gye sa bi wurwi nikpambi na bi na kpa na. ⁸ Naki bina wa kpe hama na! bi riga he nikpi gbugbu'u wa biwa u bi riga sur cumbi me ba tere nita na. Naki me bi di na ti ndu tuchu'a ni tawu di du kita game ki he ni yi. ⁹ Nimer mu kipayeme Irji a yota manzani kiman ki koga wawu na wu ique ni hi ni tumba don ki zama kpe wu tsro ni gbugblu baba mauaiku duk baba ndi wawu. ¹⁰ Ki he na biwa bana tokpe na sabo ni kristi wu bi he ni hikima ni nde kristi, ki hama ni gbegble na wu biyi bi he ni gbegble ba toyi ni daraja u ba na ta ni daraja na. ¹¹ Yeh ninton yi zizan iyaniti ta u nhama, wo bi sur me bana bina, batsita ba koh wu son. ¹² Ki farma nidu ni wombu. wuba mer ta me, ki ti lulu yo ba wu, ko ba tsan ata tawu ki vu suron. ¹³ Du wa ba mer ta ki tre ni ba ni si suron ki he na bubu wu ka tsu le ni gbugblu, na kpi wa ba na bi ya na. ¹⁴ Me na nha kpi biyi don me noyi sha na anibi du me mla tre didi ni yiwu ni wa me kpayem ni yi na bi mir mu. ¹⁵ Wuhini he nibiwa

lura ni yi du bu wula ni nde Rji, bi na he ni ba timbi gbugbumbi na. imeyi me yi me k'ma timbi ni cikin kristi Yesu domin Bishara. ¹⁶ Anaki me yo yi du yi ti na wa mi ti'a. ¹⁷ A he na ki u me ton Timoti ni yi wa me kpayem ni wu kpukpome ni u Rji. Ani la hla yiwu jkon mu ni kristi na wa me tsro ba ko ni tsei, ni kowani tra Rji. ¹⁸ Bari min mbi ba zu tu tsa na di me ta ye ni yi na. ¹⁹ Wume mi ye niyi bawuntoba idon Riji kpayem. Ni ki mi to bi wurwa ni suron baba biwa ba tre bato zan konha. Mi kuma to gblgble suron mba. ²⁰ Mulki Rji a na tre mege ni sai ni gbl-gble tou yeyer. ²¹ Biwagye? me ye niyi ni kpalla koni ruhu Irji.

5

¹ Khiwo kpi da ni ze niyi, meme tre wa da nabi woma nitumbi ni biwa bana to Rji na. Bari ba kur ni mba ba timba. ² Wa naki bi wur woh ni suron. Bina yani yi na niya indi wa asi tindu banza mba, anibi bka zu'u du na son niyi na. ³ Ime mina hei niyi shishi na mi hei niyi ni ruhu. Me kuma mi riga nino tre ni tu ndi wa la tre iri meme ki, a hei na me hei niyi shishi ni shi. ⁴ Du shubi mbi wa biyi ni nde Rji, Yesu ruhu mu a hei niyi ninde Rji u iko Rji mbu Yesu a hei ni ki. ⁵ Ka ndi kima cuwo ni meme birij dukpa kpama ti meme du ruhu ma du fr rini vi wa irji niye. ⁶ Wurwo mbi ni suron anabina, bi to ni yisti a vikpe vyivyi ma ani kpa dunkle bread ti meme? ⁷ Mbla son bi wu zizan ti, na son na cice yisti wu kogo na, di son na gurasa wu zizan nawa ana hei ni yisti na. ba riga da yi hadaya Alamsihu kre kujru mbu wu di. ⁸ A naki bari ki kiyi hifinma

waana cice yisti ma na a yisti iri wu rashin son mu meme son niwu meme suron. ⁹ Me nha tre yi niyiwu dui na k'ma tumbi bi nibiwa babi wamba ko bi wa lilo na. ¹⁰ Mena yemen ni bi rayuwa banza u gbugbu yi na ni bi son tumba nibi hugumaks zhni nibiwa ba na whu Rji na, du idan wu cutume ru ni ba cutu me ru ni ba sai u ka ru ni gbugbuyi. ¹¹ Zizan wa me si nha niyi wu na katumbi ni bana wa a tre di wawu vayime wu son ma a wu fasikanci, niwa ni tei ghye ni wa ni who tre wu meme bniyi ni wu ashar ne ni ndi wuso niwa ni cuce nindi. Nakpaye me di ri biri biwuna. ¹² Naki me ti nitei di tre ni biwa ba kamba nikpa tre Riji. Wu naki wu na tre bi wa ba kpa tre Rji na? ¹³ Ama Irji ne sharanta bi wa ba he ni korah “cu ndi wu meme dir thu ni kpambi.”

6

¹ Anibi niyiwu indi wa a hei ni tre wugbi suron ni vayi ma waka grji u he nibiwa bana to iter Rji na? Ana zan wa ani grji u he nihiwa bato ter Rji ni suron mba na. ² Kinatona indi biwa babi whu Rji gyegyer babayi ba bla lhatere ni gbu-gbu yi. wa anitahe naki bina to din iri tre bi zizan a bayi bi na shutei ga son wubi mana? ³ Binato de kitayi kiyi shari ani malaiku Rji na? wani hei kinaya nimla son mbu tei na? ⁴ Wu nisonbi biyi sha na lhuwa ba mble, wa gye sa wubi na tre yiriki nihe ko shishi biwa bana bana bi whu Rji na. ⁵ Me lha ter yi niyiwu ni shan nishishi. Ba indiri niyi waheni hikima wu bima wa ani mla gbi suron mba ni kpabi na mir vayi. ⁶ Li vayi ni vayi bi bwu

Rji hahe kotu ni blater sharia baba biwa bana to Rji na. ⁷ Ni tre wu janji mbi ba tre sharia yoh ni suron mbi wa hei niwa bi riga ni nyoku. Agye nisa tiyabi niwu megye? Agye ni zuyi ni kpabi du ba mye yi? ⁸ U biyime ni nikpa kori tim meme, bi cida, wa bi tiwayi ni kpambi mir vayi! ⁹ Bito ni niwa bana he ni adalchi na bana rhi niko Rji na. Du ba na guru tumbi na nibi timdu fasikaci, ni bi wa ba whu ter irji, ni wamba ni lhu lu bi wa ba tindu mba ni bi wa ba hei ludu. ¹⁰ Bi yipyi bigye, bi sou bi mre bubu ni bi damfarar, koba tei nihe bana rini ko Rji na. ¹¹ Bari mbi bana hei toki. U zinza'a ba glayi, da bayi no Rji, da duy i hei na mir Rji ni de Bachi yesu Almasihu ni Ruhu Bachi mbu. ¹² Dui kpi wa bikito ba na meme ni mu na ama d na ko gye hei mu ni ndu na ko anfani na. Ko gye abi ni me ama ana kogye ni dame ni me na. ¹³ “Biri a wu gbwune, wu gbwu a wubiri” Irji ni ka ba le hamba wu. U kpambu ana hei wu fasikanci na. Ikpambu hi wu Rji, Rji ni tanada ni kpaa. ¹⁴ Bachi yi ata Rji shipe, wa wuyi ani skae ta tashipe ni gbe gblen ma. ¹⁵ Binato ndi kpambu ba gabu bu wet u Rji na? Me ya ni vu hgiga kpa Rji ni kpambu ni wu tar wa? Wana hei naki na! ¹⁶ Binato ndi wa a ka kpama bi ni tar wa ba hei riri ni wu na? Na water Rji a hla Nitawu “Habawu ba nama kpa riri.” ¹⁷ Indywa a ka kpama no Rji ba rubu riri ba wu. ¹⁸ Guje ni fasikanci du lha ter wa ndi tei a hei ni kora ni kpama ama ndi wu tei facikanci a ni tei lha ter ni kpa ma. ¹⁹ Wuna to ndi kpa me a bubu son Ruhu mai isarki na? Wa a son ni wu wa wu kpa ni Rji? Wu to di wuna so tume na? ²⁰ Domin

bale wu ni le wu tsada, naki u ka gbre Rji san ni kpame ni mi ruhu me.

7

¹ Ni tu tre wa bi nha din. “Abi ndi du ndi duna hei ni wah na”. ² Ni tuter kpa wa ani du ndi lha ter wu ti fasikanci wu bar ma, wabi ndi du son ni wah ma, u wah me ka son ni lhon ma. ³ Du lilon coka alkawali u bayi bula kpa u wama wawu wah me ka no lho ma kpe wa hul ho ni bukata ni kpa ma a. ⁴ Ana wah hei ni iko kpa mana a lho ma he ni ike kpawaha naki ilho me ana he ni iko wu ka kpama nyu wah na kpa ma me a wu wahma ⁵ Na kpaye ni zukpani kakpahibi na, bita hei ni yarda kpambi u ton wa agamshe yia. Bitei na mba ndi du tunbi hi riri ni bre Rji. Ni lha gyi tumbi ye ni kubu Rji ni mla son hi, toki du meme briyi na kpayi ti meme na don bi na son ni gbegble na. ⁶ Me bla ter bayi ni yiwu ba don me no yi doka ko me ka gbi yi suron ba. ⁷ Ana bi du konha du he na mu yi. Konha he nikpe wa Rji no a. iri hei ni kpe mu, u wamu he ni kperikan. ⁸ Imba bi wa ba na gra na baba mba bi koh abi du ba na gra na wu mu'a. ⁹ Ama idan ba na iya vu tumba na ba ka gra. A fi duba gra ni du ba ri lu. ¹⁰ Nibiyi wa bi son gra mi noyi mer ana me n, a wawu Rji ter tawu, iwah du na kama ni lon ma na. ¹¹ (U wa u gra nita kalon ma don, wu kason hama ni gra gari, ko ka kmaye da mla son mba tie mba lon ma), wu wawu lulon me kana kpeyem da ka wah ma don na. ¹² Me tre niyiwu burbi, lme ana Rji na idan vayi ma don na. Me tre niyiwu burbi, lme ana Rji na idan vayi ma a

he ni wah wa ana kpa Rji, n nda kpeyemni son ma niwu, wa kana kama ni son nawu na. ¹³ U wah wa ba gra da son ba lon ma u lilon ana kpaji na wu spom mba abi, wawu wah kana ka lon ma don na. ¹⁴ NI lulin wa ana to tre Rji na a ke babbe ni wah ma, u wah wa ana kpa Rji na a kebabbe ni lon ma, naki imba naki ba mir mba ba na hei ni suron wu kpanma na. Wu anihi Jaji wu son babi kpah wu son deidei ma. ¹⁵ Wu wawu wa a son wu bima wu whu Irji a ter wa wawu ni nyu, waka nyu me hgei. Ni iriter biyi, vayi ni vayi virwa ana lau ni ninina, alkawarin ba na. Barchi a you ta wa kison nikpa mbu na mir vayi ni son wu sesor. ¹⁶ Wu to kowuyi wah wu kpah lon me cuwo? wu lulon ko wume wukpah wah me cuwo? ¹⁷ Ahei naki Irji no konha kpe wa ani tei konha du zar ni kon wa Rji no duwa ki tei niwu wayi yi a ter mu wa me ter ni biwa ba wu ter mu. ¹⁸ Bavonju nindi rhi wa kpayeme ni yoh Rji? Duna ya da ni kpayeme ni ter vonju ni wa wu kpe na. Wuna vonju rhi ni kpayeme ni bangkiya me? na du vonju me ba du kpe wu wurwa ni sor me na. ¹⁹ Ko wu vonju ko wuna vonju na ana kpe wu meme ma na. ikpe wa a bi wu teitei khili ni kpayeme ni irji ni ter magbagban. ²⁰ Ni wu indi wa wu kpayeme ni yoh Rji wu ka zre gyegyer ni kpaye me ni yoh me. ²¹ Wuna gra niwa Rji yoh? Naban tume no yiri sorkina, wu wuhei ni sor wu tei kpe wu bi ma wu katei. ²² Indi wa iyoh ma ana yoh u Rji yoh wa wuyi ni son na vir Rji ba seser. Naki ni knoki indi wa na son na ver wa Rji yoh du kpayeme ni son na ver Rji. ²³ Ba leyi ni le wu barma, wanaki wu ka na son na wu

gra ndi na ²⁴ Ni son bi mini vayi, ni kowane son bi ni yoh wa ba yoh yi, konha du son ni de Rji. ²⁵ Niter wu son ndi wa ana to wah ni wa ana to lulon na, mena to dauka wa Rji ni Rji na. Wume me gniyi mer muye na Rji a hei ni vusor waki kpaye me niwu. ²⁶ Wume meto naki me rhime iri meme kpe wa aniye ni koshishi, wa anibi wa indi du hei na ha ²⁷ Ba loh zi ni kpah wah me? Naka wah me cuwo na. Wuta son ba wah, na yoh suron me niter wah gana. ²⁸ Wuta hei ni gra wuna hei ni la tre na, u wa ana to lulon na waye gra ana hei ni later na. Wu biwa ba hei niyra kpa wu yo suronsor nomer wa son ba na zoba na, me son me du yina ba mer bi hei ni ko kina. ²⁹ Naki mir vayi me nla yi wu, in ton ki fi me, ziza'a ni hi koshishi biwa ba hei ni mba ba son na hiwa bana hei ni gra na. ³⁰ Biyi biwa biyi na du yi hi nwu ni shishi na u biwa ba si gri baka na tsro na ba si gir na u biwa bale nda hei niwu bakana tsor ndi ba hei ni kpe na. ³¹ Biyi bwa biya ni gbugbluyi a wubi bikaya binaya ni tziri ni wu di to tsirmawa wuna Nison gbugblu u ton yi a seye ni kle ma ziza'a. ³² Me noyi tre wa aniza yi ko nha duson da kakpale na son wu sisir na uwa a na hei nigra na imer ma a hei ni kpe s Rji ni nondi wani giri niwu. ³³ U wa a hei ni gra mer ma a'her ni kpi wu gbugbulu wani son wah ma du son wu nda girni gbugbulu. ³⁴ Aga kpama iwa anai hei ni gar na, ko wa ana to lulon na mer ma a hei ni kpi wa Rji bani no wa ani son ni mer da mla kpama ter ni de Ruhu. Wu woh wu gar isor ma ahei ni kpi bi gbugbulu wa anu lohma sisor megye. ³⁵ Me oha wayi ni du soi bi du son

bi da mla yi tei mena wa me matsa niyiwu na me lah kpe wa a hei naki wa kiwu Rji, ana wa soi mbu niga kankana. ³⁶ I wuri wu tato wuna tei kpa wubi ni kirwa wa son hema nito luloh na ni mla tei na wa zar ni sei wu gra wa naki yi, wa ka tei kpa ani son tei ana lha ter na u ba ka gra kpamba. ³⁷ Ani ta hei toki wa vusor da kli gbagba wuba matsi wa niya da mla kpa ma tei da ba mer ni suron ma naki dazi tuma hama ni suron wu wamba wa ni tei kpe wu bima i wa a gra wa ana to luloh na a tei kpe wu bima ³⁸ Iwu wa wu batume de wuna gra na iwu me wu tei kpe wubima zan konha ³⁹ Iwah wu gra a hei ni son nide lohma du wa hei ni sisren. Ida gyu ba u iwah nita to ana iya da son hama ni gra na ani ni du gra ni kno wu hwu Rji. ⁴⁰ Niya mu ani son si nda gri idan a son naki son nigar. me ya i meme me hei ni Ruhun Rji.

8

¹ Nitre biri wa ba ti niwa ana hei nikon Rji na, wawu a hei nikon wu hadaya guma kai kito. “wuki hei nito kpiwa ba tsor” wu to bu din ani ya da gyi santu wu kpe wa zanki wa wuyi ki kpayi ni gbabu ni mla kpa bu tei. ² Wu tater ni wu wundi wa wu to kpe wana takpe na, indi biki ana tokpe rhina ni mer ma. ³ Du indi wa kpayeme ni irji, wu irji a to indi ki. ⁴ Ni ter biri wa ba ti ni guma kai hadaya, kito ni “Gunki ni gbugbulu ana kpe na”, wa hei naki, “Irji ri ana hei na Irji riri wa a tei ta. ⁵ U kita banya kiya rito iri mri Rji bi ziza wa ba yoh bani allo li ba hei ni shulu da hei ni gbugblu nawa irji “ gbugbulu ba hei ni” allo li

ni iyayengiji. ⁶ Du naki nikita, ki hei ni Rji rhiri wa wawu a tembu, wawuyi du kpi ni son bu ki hei ni who ma ni verma Yesu Krisiti Irji mbu ni wuyi ikpi bi gbugbluyi ba hei ta wawu kison ni wawuyi ⁷ Du naki, ana ko nha a hei ni toyi naki na ko naki, ikpi biwa batei wa riga da wu ce na biwa ba bauta ni gunki wu ba rhibinyi wa ba tei ni gumalia, Wu mer mba a riga tei meme ye isor a riga da ti kpanye. ⁸ Wu kpe wa kiri anawawu nisa kika to Rji na. Ana meme na wukina rina, wu na bina meha wuki ta ri. ⁹ Wuka mlaya na du zre me du hei wa ni du rhi joku nikon Rji na waw hei ni rarraunar ban gaskiya. ¹⁰ U toki indi wa ato wu ndi u hei ni ilimi u si rhi ni ba ni kobi wu gunki. Toki wuna zo u yada a ni kri gbangban ni kon Rji na da njunkon wu rhi biri wa mlatei ni bi wu brji. ¹¹ Nitu to, me gre ni kpe wu bima ni wujaji, u to gumaka, iwa ana hei ni gbeigble na wa a vayi iwa kristi a kwiu ni tuma ni ti meme. ¹² Wuta lha ter ni mini vayi me, wi a kpa mer mba ti meme wu lhter ni Rji. ¹³ Naki idan tre biri ni du vayi mu khubuza wu me mena tan n' ma gana don mena du vayi mu du jou na.

9

¹ Ime mena son bi na? Ime mena wu whu Rji na? Ime mena to Yesu Irji mbu na? Ana biyi bi tindu ni me ni blater Rji na? ² Idan me na wu blater Rji nibari na u me bla niyiwu, Biyi bi Zame ndi kapyeme nime nitabatar ni ndumu ni bla ter Rji. ³ Wayi yiter wa me Kle kpamu idan ndi ba tre nitu mu. ⁴ Kina hei yanci wa kiri ndi sou na? ⁵ Kina hei ni yanci wa ki ba vayi mbu

iwah, na wa ibru bi tundu Baci, ni mir vayi ni ndu Rji naba Kefas na? ⁶ Biya kome ni Barnabas megye ki na hei ni iko u kambu ni ndu? ⁷ Anha ni ti ndu soja ni tuma ki mu? Anha ni ron biri ni woma da na rhi iya ma na? wu nha ni ho lando dana so u imasesan mba na? ⁸ Biya me tre tre yi ni gbegble ter ndi mu? Bina to di doka me tre tokina? ⁹ U ni doka Musa a tre di na yau takunkumi ni wa ni mla biri tei na. A hi jiji lando wandi Irji ni kwa ha? ¹⁰ Ana si tre ni tumbu, indi na? ba han ta wu ndi indi u yoh sor, anife indi wa ase tat take hiri, wa wumw du tei ni suron riri anife. ¹¹ U kita cu wu ru haniya ni yiwu ani kpe rigra ma duta girbi kpibi wu kpah ni yi? ¹² Indan bari ba te yana yi ni yi, kina zan ba na? Ama ki na miye yanci kina kita de ki vu suron ni koga don ki na kpa tre Bishara Kristi ti meme na zuta tendu Bishara Yesu Almasihu. ¹³ Bina to biwa ba tindu ni mi tar Rji ba fe hla ni sau mba ni kiyi na? Biwa basi tindu ni tra Rji ba hai ni rabo mba ni kpi biwa ba rhi ni myi hai kalin. ¹⁴ Ana kiwi Rji tre bi tendu ni terma Bishara bari da sau ni tunko bishara. ¹⁵ Ama ime mina miye yanci ri me na me na nah du ba ti kep ni muna; croma du me kwuu ni du indi hana ni me ni bubu grie ni tu kpe u bi yi. ¹⁶ Indan me bla tre bishara me ha hei ni kpe wu wurwo ni suron na a hei nimu hello du me ti ndu ki. Ani meme ni idan me na bla tre Bishara ¹⁷ Meta tei wayi ni suron mu riri, me kpa kpe wa Irji a zimumu u bima. Ama hle ta na ti ni suron riri na. u me rhi he ni nauwaya nitu mu. ¹⁸ Wagye a rabo mu? U meta bla tre Rji me ya ni no Bishara nina kpa gbe wa a hi yancu mu ni ti

bishara na. ¹⁹ Ko da ike iwo mu na sa kpe na mi kati grah ni ndi don mi ndi gbron gbuglu wu ye ni Rji. ²⁰ Ni Yahudawa, me k'mati bayabude, don ndi gbi yahuda. Ni bi wa ba hei ni zha bi blah ter, do kpa me, mi hei ni mi mba meni gbi wa ba hei ni zha bi blah tre me ti na ki ko da shike mi na hei ni bi blah tre na. ²¹ Bi wa bana hei ni karkashi sharia na ime me k'ma hei na bi wa ba na he ni shari'a na ko shike me na hamma ni shiriya u Rji na Du naki me hei karkashi doka Rji me ti naki me ndi kpadi bi wa ba na he mi sharia na. ²² Ni biwa bana hei ni gbegble na, me hei naki niba don me gbrow bi hama ne gbengblen. ²³ Me tei kogye don bishara me ndi yoh woh ni min biwa ba kiti ndu don me ndi kpa albarka game. ²⁴ Bina to ndi indi gbugbu u bari ni gasa tsutsu, u bi waba tsutsu a, indi riri ni kpah sakamaka na? ²⁵ Indi u tsutsu ani mla kpama ti naki dafe gbegble kpama du hyi gyegyer. Ba tei naki du ba kpakpe wa ni ti meme wu bi gasa tsutsu bati nda kpa kpe wa ni kri ko'b ana wu te meme na. ²⁶ Anayi me tsutsu na me na he ni manufei na, yada me ti dambe an a kama me ndi da si tsi ni gwugwu na. ²⁷ Me mean ni kpa mu ti u yah, na mi gra don idan me bla tre Rji ni bari ime tumu mika na ti meme na.

10

¹ Me son duyit to mini vayi bs ti mbi wawumba ba hei ni kar kashin ikpalu nda zu ni myi neh. ² Wawu bawu bayi batisima u Musa ni ba wu ni kpalu mba ni neh. ³ Wawumba ba ri biri wu ruhaniya. ⁴ Wawu bawu ba sau kpe wa ba sau

wu Ruhaniya. U ba sau ni tita u ruhaniya wa ahu ba, u tita ana Kristi. ⁵ U Rji ana hei ni se suron ni ya waci mba na k'mo mba ba var belele me ni miji'a. ⁶ I kpe wa ba nah bani tawu du zama kpe u bu shishi ni tawu duta na yo suron ni kpi u gbugblu na wa baba ba ti di na. ⁷ Kina yah suron mbu ni bauta brij nawa nari bati na. Wa ba nha ni tawu "Indiba ba kuson bari da sau da wu ta rou." ⁸ Kina yah tumbu ni ter wah mba na ni faskanci na wa gre ba ti ni son mba na. Ni ui riri indi dubu Ashirin don tar ba kwiu ni tu ki. ⁹ Kina ter diki zar Rji to na wa baribati naki u wah bako wuba. ¹⁰ Na son na biwa ba son ni gbi suron nda tre gburugbu u gbugbu u ba ka kwu kuwu wa malia kai u ye wu ba ¹¹ Ikpi biyi ba hei nayi don ki kiyah kpe wa hei matsayi mi soli ni tawu. ba han ba don nda tsro kita wa ki hei ni son wu karshen zamanai wa a ye zizan. ¹² Zi zan indi wa aniya tuma ndi wawu kiri gbangban ka mla ya kada ka ku roku. ¹³ Ba tsra wa ni ye zan gbeblen me wa ana taba faru ni ndi u viri na. ¹⁴ Wa hei naki mini vayi ru nikon wu bauta ni kpi ni brij. ¹⁵ Me tre niyi wu na indi biwa ba hei ni to bi ban kpe wa me tre a ya. ¹⁶ U gbaju wu albarka wa ki yah albarka ana kiyi ki gah ni hyi Kristi na? Gurasa wa ki gah ana kpa Krisit ki gah na? ¹⁷ Igle bredi a hi riri, u kita ki hei gbugbu'u hei ni kpa ndi rhiri ki ba gurasa rhiri wawu buwu. ¹⁸ Mla ya Israilai ba he no kpa. Ana biwa ba ti ndu hadaya ni ba gadi a ba rhi na? ¹⁹ Me si tre ndi gye kena? Ndi gumaka hi kperi? ko kwa biri wa ba mika hadaya ni gun ki hi kpe? ²⁰ U me ter nitu kpe wa indi ba wa ba tei hadaya

ba tei ni Iblis hadaya bana tei ni Rji na. Me her yi na tsontu ni bana ka ni brji na. ²¹ Bina sau ni gbaju wu Rji de hla sau ni wu Aljanu na, bina ka kpambi ni ndi de rhi ni sauni teburin Rji ni wu Aljanu na. ²² Kison du Rji tinfu? ki zan ni gblegblrn? ²³ “Ko gye he ni doka” U ana kingy he ni ri ba na. “Du kogye a gyegye, wana du kpe ni nu ndi kuci na. ²⁴ Du ko hna na wa kpe ndidi ni ma na, Naki, u konha kawa kpe wa ni zo vayi ma wata son mba wu a. ²⁵ Wuya ni rhi kpe waba si lle niwu ni kasuwa na mye na a hi a gye na. ²⁶ Du “gbugbu'u yi a wu Rji wu kpi wa ba shyu ni mi.” ²⁷ Indi wa ana kpaye n Rji na a yoh du yi he rhi biri, u wu kpaye ni wu wukana he ni suron bana, rhi kpe wa wuto ni tu tebur ni na mye na imer me ni lha niwu. ²⁸ Indi rhi nita hla u “ikpe hi ba ti hadaya ni gunki u kana kpa rhi na, sabo ni ni ndi wa a hla ni wuci, sabo ni mer han greek bi sen ba tre ndi” Meme ni hi wu Rji. Ama vuvu bi didi u greek ba na hei ni bi yi na. Bi blah gbugbu'u ba to wayi na u wa ba bla brubru indan ki ya ni aya. ²⁹ Wato lamiri indi rima mu a ba wu me ba. Agye ni sa u ndi ri mu ka hla mu kpe wa imere mu ni hei a? ³⁰ Wume to rhi biri ni sor mu ni ghiri wu ba tei ni hei da mer me ni kpe wa me ba ni ghir nituma? ³¹ Wa naki wu ta se rhi ko sau ko u ti gye u ka ti don ndi gbre Baci san. ³² Du son me he u bima tare ni yahudawa babu greek ni eklisiya Rji wu kubuza ni Yahudawa wu Helenawa ni ikili siyar Irji na. ³³ Akpe wa me yah sor mu dei me mla sor indi gbugbu'u tei ni son ba rji kpi wu son ba. Mena yoh sor de me

wa kpe gbugbu'u tumu na, me wah ni ko nha me tei naki ni ba fe ceto.

11

¹ Hu zamu, towa mi huza Yesu. ² Zizanyi, mi gbreyi san niwa bi 'taka mu ni ko ngyeri. Mi gbreyi sar nitu wa bi rji njii tre ba ngbangban me towa mi nna yi'a. ³ Zizanyi me son ndu yi toh ndi Kristi mba hi tu' u lilon, u lilon hi tu' u' wa, u ndi Irji hi tu' Kristi. ⁴ U lilon wa a tie aduwa ka a to' tsu ni tu' ma i kika', a tsri tu' ma. ⁵ Twa' waa a tie aduwa ka a to tsuni tu' msa ni wuo'a tsri tu'ma. Ahe towa a ndi na kron tu'maa. ⁶ U iwa ni ta'na ka' tu'ma na, ka' kron nfu tu'a, tie kpunkpu. Wa' ani taa kpye u shan ndu wa kron ngbolo ka ndu kron tu'ma wa' ka kaa' tu'ma. ⁷ Lilon na ka' tuma na, ni wa ahi yu' nda hi kpan kristi U wa ahi kpan u lilon. ⁸ Bana ti lilon rji ni wa' na. Ahi wa. mba ba tie rji ni lilon. ⁹ U bana tie lilon ni wa' ni. Ahi wa' mba ba tie wu ni lilon. ¹⁰ Ani tu kimayi a mla ndu wa' he ni ngban u ngbengblen ni tuma, don malaiku. ¹¹ U nakime ni Baci, iwa na' son tuma nkon ni lilon na, towaa lilon na' son tuma nkan ni wa na. ¹² Towaa i'wa' ye rji ni lilon, na kima me lilon ye rji ni wa'. U kpi wawuu ba rji ni Rji. ¹³ Ban ya kimbi: a bi ndu wa' tie a duwa ni Rji ni tuma wuo? ¹⁴ Yaa u Ndji me na tsroyi ndi lilon nita he ni ngbondo nfutu ahi kpatsri niwu na? ¹⁵ Yaa u ndji me na tsro yi ndi wa' nita he ni ngbondo nufutu, ahi kpan ni wu na. nfutu ma a' nno ka'. ¹⁶ U indjio' nita son sen nyu ni waa, kie na he ni ikpyeri nkan wa ba tie 'a na, ko ni ba coci u Rji mba. ¹⁷ U ni tre biyi ba, mina gbreyi san na. Niwa bita ye kii kabi, ana u mla tie ndindi

na, ani u kpa hlo tie meme. ¹⁸ Uni u mumla, mi wo ndi bita ye kabi ni mi coci, bi gatu' kpambi, wa ni nkon ri mi kpamy'me. ¹⁹ E ahi gbigbi ndu gatu ndu he ni mi mbi, n'du ba' toh wa' ba nyme ni ba' ni mi mbi. ²⁰ E bi taye ki kambi, an'a jibi Baci mba bi rli na. ²¹ Bita rli, ko' nha ni rli uma guci ni mbru ba. U yon ka tie ri, uri ka wua. ²² Bi na he ba koh wa bi rli ndi so'a na? Bi kpa coci Rji tsri ndi ni tie wa bana he kpye'a ya? Mi tre ngye ni yiwu? Mi gbre yi san? Mina gbre yi san ni tu wa na. ²³ E mi kpa kpye wa mi nno yyi ngme rji ni Rji, wa Baci mu Yesu, nivi wa ba le' ni wu'a a ban bredi. ²⁴ Niwa a ngyri ni tuma, a mre wu nda tre din, "Iwa yi hi kpamu, waa ahi 'u mbi'a Tie wayi ndi ka taka mu" ²⁵ Tokima me a ban kofi a' nda tre, "kofi yi ahi shirji sisa u mi yii mu. Tie wa brubru ni nton wa bi so' a, ndi taka mu. d'bu iki wu Baci hi nivi u k'ma ye ma. ²⁶ U inton wa bi tan bredi yi'a ndi so ni kofi yia biki. ²⁷ U waa a tsatsa tan ka nda so ni kofi u Baci ni nkon wa ana bi'a na ani latre ni kpa u ni yii u Baci. ²⁸ Ndu ndji tsra kpama rli nda tan bredi'a nda so ni kofi'a. ²⁹ I waa a tan nda so hama ni tsra kpama, tan nda so tron ni tu'ma. ³⁰ Ahe nitu kima bari mbi gbugbu wuu ba grji ngble nda ni lo, u bari mbi na ku kurna ³¹ U kita tsra kpambu, itron navu tana. ³² U anita Baci mba ni tron ni tawu, u kie tie ndindi, ni ndu kie ka tie meme ni ngbungblu'a na. ³³ Tokima, imyri vayimu, biti ye ki kambi ndi ni tan, bika gben kpambi. ³⁴ Iwa iyon ni tie wu'a, ka rli ni koh, to bina ye ki kambi ana ni u tron na uni tu kpyi bari wa bi nha mita ye mu yoyi ni nkon.

12

¹ Ni tu tre nno u Brji Tsratra, mina son ndu yi hama ni toh na. ² Bi toh ndi niwa bina rli he ni bwu'a ba kayi rji hu ba' kpyi u brji meme waa bana tre na, ni bi nkon wa bana nji yi'a. ³ Tokimayi mison ndu yi toh ndi indji waa a tre ni Brji u Rjia ani hla, “Yesu a' wa ba tie nyie niwu'a.” Indjio nita bre hla ndi, “Yesu hi baci”, se ni Brji Tsratsra ⁴ Inno ba'he' ni nkan kan u Brji'a ri rii. ⁵ Iyo' ba ba he ni nkankanyi, u' Baci a hi ririi, ⁶ U ba' nduu' ba' he ninkan kanyi u' Rjia' hi ririi wa ani tie ba wawuu. ⁷ Ba nno ko nhaa ikpyi u Brji Tsratsra wa ani tie rju hrass waa ni tie bi ni ndji wawuu. ⁸ Ni' ri' ba nno rji ni Brji Tsratra ilan u' he toh, niri ilan u he kpran rji ni Brji ririi me. ⁹ U ri kponja ni Brji kima, uU ni ri ahi nno u den rji ni Brji ririi kima. ¹⁰ Ni' ri ba nno wu tir kpyi u wa ba nna' u ndji'a, u ni ri ahi totsusu. Ni ri ba nno wu he toh bi' brji ba, ni ri ahi ba l'me, uni ri toh hla ba l'me. ¹¹ Biyi wawu mbawuu bahi ndu u Brji ririi kima, waa ani nno ndji blawo towa a son'a. ¹² Uwa ikpa hi ririya nda he ni nghma kpa gbubu u wawumbawu na nghma kpa u kpa' ririi, a he tokima me ni kristi. ¹³ Ani Brji ririi ba tie batisma ni wawumbuwu ni mi kpa ririi, ko ndji u Yahudiya ka ahi u Grik, ka ahi gran ka ahi ni tu' maa, u ba ndu ba so ni Brji ririi wawumbawu. ¹⁴ E ikpa' nahi nghma' ririi na, nghma kpa ba gbugbu wu. ¹⁵ U za nita hla din, “Mina hi wo na, mina nghma kpana, wa to kima na ndu zuwu ndu he nghina kpana. ¹⁶ U iton nita hla, “niw mina shishi naa, mina nghma kpana, hla tokima

na zu he nghma kpana. ¹⁷ U ikpaa wawuu ndi na shishi, wa'ni ngye ba ndi wa wo? U ikpaa wawuu a ndi na ton, wa ni ngye ba ndi tawo whi? ¹⁸ To, u Rji a tie nghma kpa ba ni nba ndu mba blawo so sron ma. ¹⁹ Ukpa a ndi na nghma kpa ririi, u imbru kpa a ndi he mameyi? ²⁰ U, to mba, nghma kpa ba gbugbuwu, u kpa ahi ririi. ²¹ Shishi na he ni nkon u hla no wo, "Mina tie kpye ri niwu na." Utu na wani za, mina he kpye u tie niwu na. ²² Ana he tokima na, niwa nghma kpa wa ba ban ndi ba kuyren, bakims yi ba ngbengblen kpa, ²³ U nghma kpa wa ba ku yren'a bi kimayi ba yaba ni nfu tu'. ²⁴ Nghma kpamau bi bia bana wa ba tie kpyeri ni bawu'a na. U Rji a tie kpa kabi nda nno bi wa ba yaba kpatsria ndu ndindi zan. ²⁵ A tie toyi ni ndu son nkankan na he ni mi kpa na, amma ni ndu nghma kpa ba ndu ba toh tie ni kpamba ni bi son ririi. ²⁶ U nghma kpari ni tasi tie ya, nghma kpa ba wawuu ba tie ya, u bata to tie na nghma kpari u mbru ba baka ngri ngame. ²⁷ Tomba, bihi kpa kristi ndi nghma kpama. ²⁸ U Rji a cuni mi coci ni mumla, bi ton ndu ba, u ha, bi tots, utra bi tsro, uni bi tie kpyi wa ba nna' u ndji'a, niwa ba he nno u den, ni bi zo, u biwa ba nji he kali uni bi l'me. ²⁹ Ahi wawumbawu bahi bi ton? Bahi bi Tots wawuu? Bahi bi tsro wawumbawu? Batie ndu wa banna' u ndji wawumbawuu? ³⁰ Ahi wawumbawu ba he ni nno u den? A wawumbawuu batoh shle l'ma hla? ³¹ Yo sron mla wa nno bi rligra ma. U ime mi tsro iwa nna ba bi kpa cu'a.

13

¹ Bani ter me hebe indi, ni wu malaiku wu me tana hei ni katu wur bi na me hei na kpekle wu hanto megye, na kuge wu amo megye. ² Wu mena hei ni kpayeme ni annabci ni fabimici ni kpi biwa ba reba bi jaji ni bi wa ba hei nito, wu me hei jiji ni kpayeme, wu meta ya ni tur rita. wu me tana hei ni kpayeme nindi ni sur mu na, me nakpe na. ³ Wume tano ikpe wa me hei niwu wawu du ba no indi bi tei ya, ni ka kparamu du gonlu. We me tana hei ni katu bi na mena hei ni, me na hei ni riha na. (Meka Kpa mu nodu son wu wurwo sur). ⁴ Wu kpaye me ni kparamu a son wu yu sur ni kirki. Wu kauna and hei ni lo shishi ni wurwo ni sur na. Kauna ana wu tsu tuna ko fitsara. ⁵ Ana no tuma sontu na. Ana tifu gbagbla na, ana zi sur ma nikpe wu bla later me na. ⁶ Ana gir ni rashin adalci na, wu naki ani gir ni gaskiya. ⁷ Kauna ani ghi kpi bi jurewa ni kpi waeu'u ani to kpi wawu'u ani kpaye nikpi wawu'u ani lokpi wawu'u. ⁸ Kauna na gle na, wu akwai anunbce anahce bana son na. Wu hebe ha hei bave ni kpamba. We bi bla ba hei ani wuce. ⁹ Ito bu a hei kan-kan wu ki tei anabci nitu nitu. ¹⁰ Wuton wa cikakke a ye wu kpe wana kle na a wuce. ¹¹ Ni wa mena hei ni vur me ta tere na vur, wu mere mu a hei na vur, me wu mere mu a hei na vur. Wuton wa me zar nandi me ka kpi wu vur lega. ¹² Wu ziza'a me ya geger na ma dubi wu ni zhi me ya shishi ziza'a me to nibur, wu me to wawu'u na me to wawu'u. ¹³ Wu kpi tar bayi ba kle naki ban gaskiya, wu gabagadi wu ye ni kauna, du wawu'u wu kpe wa a zan ba wawu'u a kauna.

14

¹ Kiwu za kauna ni himmatu ni baye wa' son' ndi yo sron ni ba nno u brjia, baye ruhaniya wa kiya ni tindu wu tutu ma inno u tots'u anabci. ² Du indi wa ani tere ni lebe ana u wa ani tre ni l'me 'a ana tre ni ndji na, indi a se tere ni wuna, ni irji wa ityo ani tre ni Rji. na fahimtarma na wa hei wa ani tere kpi wa ba kaba su ni Ruhu. ³ Wu indi wu anabci ani tere ni indi du ba mla kpamba tei da karfa fa ni kpa mba da ta'azantar ni ba. wu wa ani tere ni lebe ri, ase tere ni tuma, damba tuma ba se tei. ⁴ Wuwa dani yi anabci ani mla church se tei. ⁵ Me ya anabi bina tere ni harsuna, wu kpe wa a ka hu naki me na yo sur bina yi anabci. Wa ani tei anabci a zan wa ani tere ni harsuna (sai dai indi wa ani fassara ni ikilisiya du sobi). ⁶ Mini vayi, me ta ye niye nitere ni harsuna, wa gye a riba bi ni me anabina sai metere niyi ni wahayi wu koni anabci ko tsoro ⁷ Ko kpi bro wa bana hei ni bi ni shishi na du nhababi megye, ni sarewar ni algaitar ba kadawa? ⁸ Wu bata fyi gbunu ni sauti wa ana hei ni bima na wuni hei iri ni to iton wa dede niwa ani mla tei ni ku? ⁹ Wahei toki ikon ririniyi. Bit'a furta tere wa ana hei nitun kona, wu ni hei iri ni wo kpe wobi tere? Bise ter wu ba wu wo ani wo kpe wa biki tere? ¹⁰ Ajaji lebe ba hei kan akn ni gbugbu'u wu du ba hei ni azanaci ba. ¹¹ Metana to azanci wu lebe na, me hei na indi wu zir niwa ase tere wuwawu bu'u niwa a se tere ki he na bi zir wawubu'u. ¹² Wa hei naki niwu. wu wuyo sur na gbama wu bayyanuwar Ruhu bi ka himmatu ni habaka ni mla ikilisiya tei. ¹³ Wuwa ani tere ni lebe, wa ka bre irji du no fasara. ¹⁴ Wu meta bre

ni lebe, Ruhu mu bre wusur wu fahimtata ani hi ni ko shishi na. ¹⁵ Ziza'a me tei ni hei? me bre du Ruhu mu, ni bre ni fahimtata. Me yo sai ni Ruhu mu ni Fahimtata. ¹⁶ Wu inda ana hei naki na, wuta yi yabon Irji ni ruhu megye wuni hei indi a hei ko rama ani ter, "Anaki" ni giri ni kpe wawuse tei wana to kpe wa wu se tere na? ¹⁷ Ana hei ni shakka na, wu ka giri gbugbu'u wu ri ana mla tuma tei na. ¹⁸ Me gir ni irji mese terre ni lebe gbugbu'u zanyi wawu'u. ¹⁹ Du naki de ni bubu shubi ikilisiya ani bi mu du me tere ni kalmomiton ni mi fahimta wu ingonta bari biwa ba zan dubu wu lon wu lebe ²⁰ Mini vayi nakama son na mini bi ziza'a na ni mere bina. Wu naki se de ni sau wu meme ma, ba surwu mini bi ziza'a, wu ni mere bi girma. ²¹ Ba nha ni tere sharia da tere me tere ni indi wa ba hei ni meme lebe ni be bunanyuh. Du naki kwa bana wo ba na Irji tere. ²² Wu lebe al amu ba ana bi wa ba hei ni ban gaskiya na, wani hei ni bi wa bana hei ni bangaskiya. Wu anabci ba a alama ba ni biwa ba wa hei ni gaskiya, wu ana wu biwa bana hei bangaskiya. ²³ Wu a hei naki, wu ikilisiya ba yi shubi wu ko nha ani tere ni lebe bari, bari bahi biwu konri bawa bana bi bangaskiya wa ba ri anaki base ba tere bi sar ba? ²⁴ Wuko nha ana wu anabci, ni wa ana hei ni bangasikiya na, wu wa ani ni kora wu tere ani no nassara ni kpe wa a wo. ba gbi ton ma ni kpe wa ba bla. ²⁵ Wukpe wu re ni mi sur ani nu nira wu kpe ani wu gonma ani joku ni shshi da yisujada da nla niyu ma Irji jaji wawu hei ni ba wawu'u. ²⁶ Mini vayi wa agye naki? wu bi ta kuson ni shubi bi, wu indi a hei ni zabura wutsor wahayi, lebe ni fassara.

Bi ka tei kpe wa ni wu mla ikilisiya tei. ²⁷ Wu indi wa ni tere ni lebe ri bi ka wa indi ha ko tra ni bar ba wawu'u, wubaka tere yiyir-yiyir, wu ri ka yi fassara kpe wa ba tere. ²⁸ Wu indi wa ana yi fassara ana hei na baba wawumba wu ba son ni kpe kpe yini mi iklisiya. Wuka nha ka tere ni tuma ni kama ni Irji. ²⁹ Wu du anabawa itra duba tere wu bur baka son nikpa kpe ni bam bance ni kpe baki tere. ³⁰ Wuba ta no indi fahimta wa a son ni mi sujudar, du wa ani tere wa ziza'a wa ka son ni gbagbi ³¹ Wawumbi wu bi yate ananbci ni in diri wu in diri du ko wannen bika to ni koya ni fe karfafawa. ³² Wu ruhohin anabawa ba hei ni karkashin annabawa. ³³ Wu Irji ana Irji wukur na, a wu son se sur. Wa hei naki ni du iklisitya yi bi banagasikiya. ³⁴ U'mba duba son ni kpa kpi ni du church, Bana kpa yeme du ba tere ni church na. Wa hei naki baka yi biyaya nawa dauka a tere. ³⁵ Wubata hei nikpe wa ba son ba koya, u baka miyi ba lon ba niko. Ani kpe wu shan du wa du tere ni mi church. ³⁶ Wu tere Irji ani niwu? A niwu ba ni kakle me ba aye ri niwu? ³⁷ Indi wa ani ya tuma na wawu a annabi ko wu ruhuniya wakato kpe wa ba nha niyiwu wa umamu wa ani ni Irji. ³⁸ Wu indi wa kama dana kpa yeme ni wa hei na, wa wume bakana to ni wa ba mla gani na. ³⁹ Naki mini vayi bika yo tu ni tei anabci kpan kpa me, nina zuntyo ni tere ni lebe na. ⁴⁰ Wu bi ka du ko kpe du zire gyegye re nikpe wa ba tere.

15

¹ Zizan, mri vayi, mi son duyi to itre ndindi

wa mi d'bu bla ni yiwu'a, wandi bi kpa ndi kri ni tuma'a. ² A nitu tre kii wa a kpayi ni chuwo, nitu bita vu lantre wa mi bla tsro yi nji gbangban, hamma ndi kpanyime mbi na u megen na. ³ Nitu rji ni mumla ma, kpe wa mi kpa a, mi vu sa yiwu ni wo, andi Kristi a kwuu nitu latre mbu, toh wa nhatre Bachi yo zi'a, ⁴ ndi ba ban'u rju, i ni vi u tra ba nzu'u lu, tsra ni wa ba nha zi'a. ⁵ Kristi a rju tsro tuma ni Kefas, mba ni wlon donha ba; ⁶ niki ala rju tsro tuma ni mri vayi wa bazan derli ton ni nkpu riri. Gbugbumba barhi he ni sisren, i bari ba kukru nna ye. ⁷ Ala tsro tuma ni Yakubu, mba ni manzani ba wawumba. ⁸ Ni klekle, a tsro tuma nimu, too vren wa ba ngrji ni ndrma. ⁹ Nitu mi nkle ni manzani ba. Mina mla wa ba yome manzo na, nitu mi tiya ni Ekklisiya Irji. ¹⁰ Hu kpa ndindi u Irji, mi kma ti ndji wa mi he zizan, i kpa ndindi ni tumu'a, ana u megen na. Nitu kima, mi tindu iya zan wawumbawu. Ana ndi ana me mena, ama ti ndindi u Irji nitu mu. ¹¹ Nitu kii, anita hi me, ka baba, toki ki tsro yi nitu ma, nitu kii bi kpanyime niwu. ¹² Zizan, bata vu bla nitu Kristi ndi ba nzuu lu rji ni kwu, wa ahi ngye ni du bari mbi duba ni tre ndi tash'me rji ni kwuu na he na? ¹³ Ama tash'me rji ni kwuu nitina he na, niki Kristi ngame bana nzuu lu na; ¹⁴ anita he ndi bana nzuu Kristi lu na, niki vu bla nituma mbu a ndu megen, mba yo sron kri gbangban mbi a ndu megen ngame. ¹⁵ Kita ngame ki k'ma ti bi bla kpi bi ce nitu Irji, nitu ki vu bla ndi Irji a nzuu Kristi lu rji ni kwuu. Ama ana nzuu lu na, anita njanji ndi bana nzuu biwa ba kwuu luna. ¹⁶ Bata nzu biwa ba kwuu luna,

Kristi ngame bana nzuu luna; ¹⁷ i batana nzuu Kristi luna, kri gbangban mbi a hi u megen, nitu bi rhihe ni mi latre mbi. ¹⁸ Nikima, biwa ba ku kruna ni mi Kristi ba kwuu kado ngame. ¹⁹ Anita nitu vri u zizan yi bi yo sron ni Kristi, ki kma ti wa indji wawu ba yaba ni lo sron. ²⁰ Ama zizan ba nzuu Kristi lu rji ni kwuu na mri klo kunkro u mumla wu biwa basi kruna. ²¹ Nitu wa ikwuu ari ye zuni wa ndji ri, zu ni wo ndji ri ngame tash'ma u wa ba kwuu a. ²² Niwa rji ni Adamu, wawu ba kwuu, nikima ngame, ni Kristi wawu ndji ba kpa vri u sisren. ²³ Ama ko nha ni gru nkonma: Kristi, wa a hi mri klo kunkro u mumla, mba ndaka hu biwa babi Kristi, ba kma ba yeni sisren ni ye ma. ²⁴ Niki klekle ni he, niwa ani ka ngbranko Irji sa ni Irji titi ni wo, nikima ani ju bi son ni tuchu u gbengblen rju ni ruron mba. ²⁵ Nitu a tsra wa ani ti mulki ka mla wa ani yo bi wa ba yo ni shishi nda kamba niwu ni ntan zama. Ikwuu yi ni u klekle nimi bi kamba ²⁶ ni wu wa ani chonba hle. ²⁷ Nitu “a yo ikpi wawu ni ntanza ma.” Ama bata tre andi, “a yo ikpi wawu,” a kri ni rira ndi ana nha ni wawu wa a yo ikpi wawu ni woma na ²⁸ Bata vu ikpi wawu yo ni woma, niki Vren a kima ni kma tuma yo ni wo wa ana yo ikpi wawu ni woma, nitu du Irji ka hon son nitu wawu. ²⁹ Ka bi wa ba kpa batisma ni biwa ba kwuu a ba ti nihe? Batana nzuu biwa ba kwuu lu na, anitu ngye ba kpa batisma nitu mba? ³⁰ A hi ngye duta ni yo tu-mbu ni ya nton chachu. ³¹ Mi kwuu ni vi chachu! I wayi a njanji toh gbrensan mu ni tu-mbi, wandi mi he ni wu ni Kristi Yesu Bachimbu. ³² A hi ngye riba mu,

mita ban ya ni nkon indji, niwa mi tsi ni nmarju ni Afisus, hama nitu ndi ba nzuu bi kwuu lu na? “Ki lu hi rhi ni so nitu mble kika kwuu.” ³³ Du ba na gyuru yina, “Meme kpukpan zren ba kpa zren ngyengyere me ti meme.” ³⁴ Du shishi me kpan! Mla son tsatsra me! Don-me ni zren ni lahtre. Nitu bari nimi mbi bana toh Irji na. Mi tre du ishan vu yi. ³⁵ I iri ni tre ndi, “Ba nzuu bi wa ba kwuu lu nihe, mba ni ikpa birime ba ye ni wu?” ³⁶ Wu u nkpran! Ikpe wa wu chu ana kma ye ni sisren na, hama ni a kwuu. ³⁷ Ikpe wa wu chu'a ana kpa wa ni he na, ama wulo bi megen. Ani alkama ko kperi nkan. ³⁸ Irji mba ni nu ikpa wa a too bi niwu, wulo bi nkankan ni kpa mba. ³⁹ Nma ba he ni nkankan mba wandi ana riri na, nikima, nma indji he, mba nma u ba nma rju, mba nma u ba nchinchin, mba bari u lambe. ⁴⁰ Gbungblu shulu mba bi meme ngame ba he ni ba kpamba nkankan. Ama kpan kri u gbungblu bi shulu a hi nkan i kpan kri u gbungblu meme hi bibiri nkan. ⁴¹ Ikpan u Irji he, mba ikpan ri nkan u uwaha, i ikpan u ntsintsen. Nikima ntsintsen iri hi nkan ni ntsinsten ri ni ikpan ma. ⁴² Toki ngame ni lu tash'me u bi kwuu. Ikpe wa ba chuu ani glahle, i ikpe wa ba nzuu lu ana gla na. ⁴³ Ba chuu ni bwu, nda nzuu lu ni kpan. Ba chuu ni chonkpa, nda nzuu lu ni gbengblen kpa. ⁴⁴ Ba chuu ni kpa ndji, nda nzuu lu ni kpa Ibrji. U toh nma kpa he, nma kpa nimi brji ni he ngame. ⁴⁵ Nikima ngame ba nha, “Indji u mumla Adamu a kma ti ndji u sron vri.” Adamu u klekle a kma ti ibrji u nu sron vri. ⁴⁶ Ama u ibrji'a ana ye guchi na, u meme rli, i u ibrji aka hu. ⁴⁷ Indi u mumla a hi u meme, wa ba

tiu ni hron meme. Indji u ha a rji ni shulu. ⁴⁸ Too wa wandi ba tiu ni hron meme he, tooki ngame biwa ba tiba ni hron meme, mba too indji wa a rji ni shulu he, tooki ngame biwa babi shulu. ⁴⁹ Too wa ki ban iwahi u indji u hron meme, ki ban iwahi u indji u shulu ngame. ⁵⁰ Zizan mi tre wayi, mri vayi, andi nma mba iyi bana kpa gado ni Iko son Irji na. Nikima ngame ikpe u gla na kpa gado ikpe wa ana gla na. ⁵¹ Ya! Mi hla kpe u katu tsi: Kina ku kruna wawumbu na, ama wawumbu ba kmata sran. ⁵² Ba kma ta sran ni nton rir, ni tsi ngban shishi, ni fu njon u klekle. Nitu fu njon'a, biwa ba kwuu a ba nzuu lu ni kpa wa ana gla na, i wawumbu ki kma sran. ⁵³ Nitu kima ikpa yi wa ani gla ani sru kpe wa ana gla na, i ikpa wa ani kwuu yi, ani sru kpa wa ana kwuu na. ⁵⁴ Ni nton wa ikpa u gla yi a ban wa ana gla na sru, mba niwa ikpa u kwuu yi ban wa ana kwuu na sru, niki itre ni ye wa ba nha zi, “Ba mryen ikwuu ni rhiku.” ⁵⁵ “Ikwuu, wu rhiku me ni ntsen? Ikwuu ingwu nchi u ta me he ni ntsen?” ⁵⁶ Ingyu nchi u ta u kwuu yi hi latre, i gbengblen latre a hi doka. ⁵⁷ Ama ki ngyiri ni Irji wa a nuta rhiku ni nkon wo Bachi mbu Yesu Kristi. ⁵⁸ Nituki, mri vayi u mla son mu, kri gbangban ni na du ikpe grju yi hle na. Ta kri ni tindu Bachi chachu, nitu bito ndi indu mbi ni Bachi na hi megen na.

16

¹ Wu ziza'a nitu tere wu sere kpe wu zo bi hwu tere Rji wa me tere ni Ikilisiyoyi ni Galatiya, Anaki bi ti. ² Ni ve wu mumla wu sati, du bi ka kpe zi, ni zi nibubu wubi ma wagbeble bi ni kai.

Bitá tei náki iton wá metáye ána wá bíla tere bí shu kpi ní tei ná. ³ Wuton wá me táye, me tindu ní du ní bí wá bí kpa ye ní bá nha ní báwu ní duba gni sakon bí hí ní Urushilima. ⁴ Wu anita bí wu mémé me hé game, wu báka wu mé. ⁵ Wu me táye níyi me zú ní méce donia. Du náki me zú ní máce donia. ⁶ Ání tabí me son níyi, me wuton wu súyi ní dúyi zó me ní t zeryi ní du wuzhi wá me zú. ⁷ Wu me ná son me to yi ziza'a ná me ká sí hí mu. me yo sur ména héi níton mekuson níyi. Irjí ní tá kpa yeme. ⁸ Me sar ku kri ní afísus níve wu fentikos. ⁹ Íkon bwu ní mu bá wubilo shishi níme bá bá (bí karme bá). ¹⁰ Wu ton wá Timoti ní táye bí ká du ká kpa lé níyi índu Rjí ání tei ná wó ime me me se tei. ¹¹ Du rí ná kpa á zír ná. Zá ní kónmu wu bíma ní se sur, wá há ká ye ní me. Du me son du bí tzir bába mír váyi bá. ¹² Wuni tú váyi mbu Afolos, me yo sur mu dú ziyarce ní yi ní bru mír váyi, wu ána yo sur wúye ziza'a rina. u ton ní tá yi ání ye ¹³ Mlá ya ní son gbangban ní bangaskiya ní son, íson wu lulo, ní tsar gbengle suron. ¹⁴ Du kpe wá bí tei, bí katei ní kpayembi. ¹⁵ Wuni tere wu ín ndi bíko síte fan á, bába yi bá kuci kpa Rjí ní akaya, wuba yo tumba ní yi hídimá ní bíwa bá kpa Rjí. Ziza'a me bre yi mír ya. ¹⁶ Bíka yi bíyáya ní írí ndi bíyi ní du bíwa bá zó ními ndu wáni fáma níta. ¹⁷ Me gír ní ye sítefan á, ní furtunatas ní Akái kás, Bázo me ká wu ná héi ná. ¹⁸ Wu báka wartsaka ní ruhu mu ní wubi wá náki bíka mla ínoli bíki tei. ¹⁹ Du íkilisíyoyi bí Ásia bá turíci bá níyíwu. Áquila mba Pricilla bá cíyi ní de Rjí, ní íkilisíya wá há héi níwu ní míko mba. ²⁰ Du míni

vayi ba ciyi ci kpambi sumba maitsarki. ²¹ Ime Bulus, me han wayi ni womu. ²² Du ndi wa ana kpaye meni Rji na ani hei ndi La'anane. Du Rji mbu ye. ²³ Du Alheri Baci Yesu du son ni yi. ²⁴ Du kpayem mu du son ni yi wawu ni minde Baci Yesu [Amin]

Bu New Testament
The New Testament in the Bu language of Nigeria
copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Jida (Bu)

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Bu, Bwuh, NBTT

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-07-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Jul 2020

c72c45f5-7330-57ef-bd69-0d0485754000